Міністерство освіти і науки України
Херсонський національний технічний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ВИПУСК 1(12)

Збірник наукових праць

Херсон – 2015

УДК 351.862.4
ББК 65.050.2 (4 Укр)
А 43

Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології
/ Збірник наукових праць Херсонського національного технічного університету. – Вип.1 (12). – Херсон: Грінь Д.С., 2014 Т-1. – 94 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Херсонського національного технічного університету (протокол № 6 від 15 травня 2015 р.).

Наукове фахове видання з державного управління та педагогічних наук, затверджене постановою президії ВАК України № 1-05/2 від 23 лютого 2011 р. (Бюлетень ВАК України. – 2011. – №4. – С.2).

Збірник наукових праць «Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології» включено до Російського індексу наукового цитування (РІНЦ). Ліцензійна угода № 252-04/2015 від 22 квітня 2015 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор –
Бутенко Володимир Григорович,
член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України,
доктор педагогічних наук, професор

Бакуменко В.Д., доктор наук з державного управління, професор
Бех І.Д., академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор
Блинова О.Є., доктор психологічних наук, професор
Бова Т.В., доктор наук з державного управління, професор
Бургун І.В. кандидат педагогічних наук, доцент
Галімов А.В., доктор педагогічних наук, професор
Іощишинський І.П., доктор наук з державного управління, професор
Мартиненко В.Ф., доктор наук з державного управління, професор
Плющ Р.М., доктор наук з державного управління, професор
Половцев О.В доктор наук з державного управління, професор
Пономаренко Г.О., доктор юридичних наук, доцент
Рудакевич М.І., доктор наук з державного управління, професор
Троцко А.В., член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
Федяєва В.Л., доктор педагогічних наук, професор
Шерман М.І. доктор педагогічних наук, професор

ISNN 2225-9724

© ХНТУ, 2015
© Колектив авторів, 2015

ЗМІСТ

Астахова М.С. Організаційно-педагогічна модель розвитку професійної компетентності з безпеки життєдіяльності вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти та аналіз результатів її впровадження.....4

Борисова Т.М., Чорнусь С.М. Зміст і структура інженерної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання у галузі деревообробки.....8

Вороновська Л.П. Актуалізація сучасної моделі майбутньої професії у процесі формування професійної мобільності студентів.....11

Гагарін М.І. Формування морально-етичних цінностей студентської молоді у проектній діяльності.....14

Гресь О.В. Суть і структура здоров'язберігаючої діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів.....17

Грицай С.М. Підготовка викладачів до формування політичної культури в майбутніх учителів.....20

Давидова Ж.В. Інформаційна спрямованість підготовки фахівця зовнішньоекономічної діяльності у вищих навчальних закладах.....23

Довжук В. В. Сучасний менеджмент вищої фармацевтичної освіти: інновації, проблеми і реалії.....25

Дрожик Л.В., Щербак І.М. Інтегрований підхід до формування еколого-валеологічної компетентності майбутнього вчителя.....29

Дубовик Ю.М. Актуальні проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури.....32

Єлісєєва Л.Г., Бойчук Ю.Д. Гендерне самовизначення особистості молодших школярів.....34

Кабусь Н.Д. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до сталого розвитку соціальних груп: цивілізаційно-культурологічний підхід.....37

Камишнікова Г.В. Правова компетентність як педагогічна категорія.....41

Климентьєва О.С. Формування в майбутніх правоохоронців емоційно-регулювальних умінь вирішення професійних конфліктів.....43

Конопельцева О.Г. Аналіз впливу держави на становлення традицій сімейного виховання у Франції (XIX -XX ст.).....46

Кузьменко Ю.В. Формування освітньої складової фахівців із трудової підготовки (1950-90-ті роки XX ст.): історико-педагогічний огляд.....48

Куліш С.М. Музичне навчання як складова процесу формування у студентів Харківського університету «здорового духу» в XIX ст.....51

Лебедєва К.О. Технологія формування професійної компетентності майбутніх інженерів на засадах ресурсного підходу.....55

Леонтьєва І.М. Етапи розвитку пізнавального інтересу до економічних знань учнів загальноосвітніх шкіл України кінця XX – початку XXI століття.....58

Махновський С.С. Визначення сутності поняття «лідерська позиція» в науковій літературі.....60

Москальова Л.Ю. Формування екологічної культури студентів у процесі організації соціо-культурної анімації: теоретико-практичні аспекти.....62

Науменко Н.В., Щербак І.М. Шляхи практичної реалізації технології підготовки майбутнього вчителя до формування духовного здоров'я молодших школярів.....65

Осмоловська О.Ю. Проблема комунікативно-психологічних бар'єрів у професійній іншомовній комунікації майбутніх юристів.....68

Очеретенко С. В. Сучасні вимоги до підготовки інженерів в умовах інформатизації суспільства.....70

Парфьонова О.В. До питання формування етноестетичної культури студентів у вищій школі.....73

Пісоцька М.Е. Нормативно-правове забезпечення індивідуалізації навчання у вищій педагогічній школі України.....76

Пономарьова А.А. Розвиток уявлень про волю в психолого-педагогічній літературі (історичний аспект).....79

Попов В. Д. Навчально-виховний потенціал позакласної діяльності для формування інтелектуальної культури підлітків.....81

Приходько А. М. Навчальний блог як засіб формування професійно-комунікативної компетентності іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів.....85

Рощін І. Г. Характеристика вітчизняних навчальних програм фізичної підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів (1991 – 2012 рр.).....88

Сай Д.В. Теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування моральних цінностей майбутніх соціальних працівників у процесі волонтерської діяльності.....93

Стрельченко Д.В. Сучасна медіаосвіта: суть та педагогічні можливості.....99

Ткачов А.С. Розвиток загальної обдарованості школярів на засадах акмеологічного підходу.....101

Фендріков К.М. Вузівська преса як засіб професійного становлення майбутнього фахівця.....104

Шумілова І.Ф. Науково-методична система формування ЗКК майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей.....106

Яворівська В.Л. Сутність ціннісного підходу та його роль у сучасній педагогіці.....110

Бутенко В.Г. Науково-методичне забезпечення професійної підготовки майбутніх юристів як педагогічна проблема.....113

ями з одержання, збирання, обробки та зберігання інформації, її трансформації та передавання.

Висновки. Формування інформаційної компетентності фахівців зовнішньоекономічної діяльності є актуальним завданням сучасної вищої освіти. Педагогічний процес з підготовки фахівця з зовнішньоекономічної діяльності має включати адаптовану до нових сучасних вимог педагогічну систему, метою якої є формування компетентного фахівця ЗЕД, основою професійної діяльності якого є здатність ефективно працювати з інформацією та її інтерпретуваги.

Список використаних джерел:

1. F.Machlup, "The Production and Distribution of Knowledge in the United States", Princeton UP, 1962
2. T. Umesao, "Japanese Civilization in the Modern World", 2003
3. D. Bell, "The Coming of the Post-Industrial Society, A Venture in Social Forecasting", London: Heinemann, 1976
4. Castells, M., 2010. The Information Age: Economy, Society and Culture Volume 1: The Rise of the Network Society. 2nd ed. Oxford: Wiley Blackwell. p.162
5. Отроценко Л.С. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю у вищій школі Німеччини [Текст]
6. Тришина С.В Информационая компетентность как педагогическая категория [Электронный ресурс] / С.В.Тришина. // Интернет-журнал «Эйдос». – Режим доступа: http://www.eidos.ru/journal/2005/0910-11.htm. - 2005. - 10 сентября. – Стр. 1-2

УДК: 378: [615.46:615.47+ 615.497]

Довжук В. В.

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ВИЩОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЇ, ПРОБЛЕМИ І РЕАЛІЇ

В статті висвітлено тенденції сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти відповідно до інноваційних процесів та актуальних проблем розвитку фармацевтичної галузі. На основі здійсненого теоретичного аналізу та вивчення практичного досвіду організації професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі у вищих навчальних закладах визначено провідні тенденції сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти в Україні. Визначені тенденції прогресивного розвитку вищої фармацевтичної освіти надають можливості ефективного використання менеджменту освітнього процесу, досягнення максимальної ефективності процесу професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі, адаптації до вимог ринку праці.

Ключові слова: *менеджмент вищої фармацевтичної освіти, освітній процес, професійна підготовка, майбутні фахівці фармацевтичної галузі.*

Довжук В.В. Современный менеджмент высшего фармацевтического образования: инновации, проблемы и реалии

В статье отражены тенденции современного менеджмента высшего фармацевтического образования в соответствии с инновационными процессами и актуальными проблемами фармацевтической отрасли. На основании осуществленного теоретического анализа и изучения практического опыта организации профессиональной подготовки будущих специалистов фармацевтической отрасли в высших учебных заведениях определены ведущие тенденции современного менеджмента высшего фармацевтического образования в Украине. Определенные тенденции прогрессивного развития высшего фармацевтического образования предоставляют возможность эффективного использования менеджмента образовательного процесса, достижения максимальной эффективности процесса профессиональной подготовки будущих специалистов фармацевтической отрасли, адаптации к требованиям рынка труда.

Ключевые слова: *менеджмент высшего фармацевтического образования, образовательный процесс, профессиональная подготовка, будущие специалисты фармацевтической отрасли.*

Doudguk V.V. Modern management of higher pharmaceutical education: innovations, problems and realities

In the article, the modern management trends in higher education according to pharmaceutical innovation processes and actual problems of the pharmaceutical industry. Based on theoretical analysis and study of practical experience of organization of professional preparations of future specialists of pharmaceutical industry in higher educational establishments are certain leading tendencies of modern management of higher pharmaceutical education in Ukraine. Certain progressive developing of higher pharmaceutical education trends give possibility of the effective use of management of educational process, achievement of maximal effective to the process of professional preparation of future specialists of pharmaceutical industry of adaptation to the requirements of labour-market.

Keywords: *management of higher pharmaceutical education, educational process, professional preparation, future specialists of pharmaceutical industry.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Стратегічний орієнтир розвитку нашої держави – євроінтеграція зумовлює модернізацію системи вищої освіти України, яка включає модернізаційні процеси й удосконалення вищої фармацевтичної освіти, відповідно до соціальної зумовленості та запитів ринку праці, оптимізації інтеграційних процесів, адаптації до європейського фармацевтичного ринку та ринку праці. Нові запити фармацевтичного ринку зумовлюють удосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі у вищих навчальних закладах на засадах компетентнісного підходу та їх готовності до виконання фахових компетенцій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Стандартизація вищої освіти створює патерн динамічної еволюції вищої освіти відповідно до рівня «цінності» освіти в аксіологічній сфері соціуму (зокрема і українського). Позаяк стандарт вищої освіти мислиться як концентрований образ найзагальніших ідей і теорій, пріоритетів і принципів, цілей і результатів вищої освіти, що характерний для сучасного «духу епохи» і відповідного йому ідеалу освітньої діяльності [9, с. 33-35].

Сучасний соціокультурний контекст і тенденції розвитку суспільства визначають ціннісні і цільові орієнтири модернізації системи освіти як глобального інституту соціалізації. В ролі затребуваного освітнього результату постає компетентність – як невід'ємна особистісна характеристика сучасної людини, що дає їй змогу успішно вирішувати особистісні та професійно значущі завдання [2, с. 11].

Компетентність фахівця у певній галузі – це поєднання відповідних професійних теоретичних і практичних знань

та особистісних здібностей, що надають можливість обґрунтовано аналізувати сферу професійної діяльності та ефективно реалізувати фахові компетенції [15, с. 2-3].

На цій основі науковці вважають за потрібне ввести в обіг поняття «освітні компетенції» – як складні узагальнені способи діяльності, що їх опановує учень, студент під час навчання, тобто компетентність є результатом сформованості здатності реалізації компетенцій. Загальноосвітні компетенції потрібні не для всіх видів діяльності, у яких бере участь людина, а тільки для тих, що охоплюють основні освітні сфери й навчальні предмети. Такі компетенції відбивають предметно-діяльнісний складник освіти і мають забезпечувати комплексне досягнення його цілей [11, с.1; 12, с.1; 14, с. 31].

Тому, на нашу думку, стає необхідним створення у процесі підготовки студентів у вищих навчальних закладах умов для формування і розвитку особистісної компетенції професійно навчатися й розвиватися.

Ефективне формування національної лікарської політики потребує виконання цілого комплексу завдань, що реалізуються у площині нормативно-правових, професійних, соціально-економічних та інших відносин у суспільстві. При цьому у кожній країні існують традиційні підходи до організації надання фармацевтичної допомоги, а фармацевтичному ринку притаманні особливості, що пов'язані з історичними та соціально-економічними умовами розвитку [10, с. 3].

Українська фармацевтична галузь на сучасному етапі має достатній науковий та інформаційний потенціал для інноваційного розвитку. Однак інноваційні впровадження потребують значних затрат і можуть бути реалізовані в умовах інтеграційного розвитку й соціального та економічного партнерства українського суспільства, європейської і світової спільноти у досягненні мети якісного лікарського забезпечення населення [4, с.19].

Управління сучасним вищим навчальним закладом вимагає переходу від суб'єктивних характеристик явищ і процесів до більш строгих і об'єктивних їх оцінок. Тому необхідність використання кваліметричних методів при здійсненні контрольно-оцінних процедур якості освіти уже не викликає сумнівів. Аналіз досліджень науковців довів, що використання кваліметрії в освіті є прогресивним кроком, який сприяє кращому розв'язанню низки проблем і, насамперед, підвищенню її якості [1, с. 9; 6, с.10].

Передовий досвід менеджменту вищої освіти у фармацевтичній галузі країн Євросоюзу підтверджує ефективність впровадження компетентнісного підходу в систему підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах, оскільки забезпечується формування професійної компетентності, фахових компетенцій та компетенцій, які є соціально й життєво необхідними для майбутньої професійної діяльності [12, с. 2; 13, с. 2].

Відповідно до моделі системи якості на основі процесного підходу, представленої в Міжнародному стандарті ISO 9004:2009, діяльність будь-якої організації можна уявити як сукупність шістьох процесів, а саме: управління для досягнення організацією сталого успіху; стратегія і політика; менеджмент ресурсів; менеджмент процесів; моніторинг, вимірювання, аналіз і оцінка; покращення, інновації та навчання [1, с.11].

Удосконаленню системи професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі сприяє широке впровадження філософії фармацевтичних новацій [5, с. 59].

Здійснений теоретичний аналіз рівня розвитку фармацевтичної галузі в Україні на початку XXI ст. надає можливості визначити перспективні напрями, які відповідають сучасним запитам українського суспільства щодо якісного лікарського забезпечення населення: розробка і впровадження нових діючих речовин, наукове обґрунтування відбору ексципієнтів, введення у промислове виробництво нових лікарських форм, біофармацевтичні, доклінічні і клінічні дослідження на рівні досягнень світового розвитку науки і техніки, охорони здоров'я людини та безпеки [4, с. 19-20].

Згідно з Концепцією загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та вимог Належної виробничої практики ЄС, для персоналу підприємств промислової фармації встановлені відповідні нормативно-правові заходи щодо створення стандартних кваліфікацій професій, кваліфікаційних вимог, умов обов'язкової підготовки, перепідготовки та атестації персоналу, задіяних у сфері виробництва, контролю якості та реєстрації лікарських засобів.

На виконання цього доручення МОЗ України (доручення-лист МОЗ України № 08.01-35/218 від 03.02.04 р.), НМАПО імені П. Л. Шупика розроблено понад 150 кваліфікаційних характеристик окремих посад персоналу підприємств промислової фармації і направлено до МОЗ України для подальших процедурних погоджень, які належать до компетенції МОЗ України [8, с. 31].

На сьогодні є усі проекти базових розробок для затвердження Положення про ліцензування, сертифікацію та атестацію персоналу, зайнятого у сфері виробництва ліків. Внесення таких вимог до нової редакції Закону України «Про лікарські засоби» і прийняття покладе край гострим дискусіям щодо післядипломного вдосконалення персоналу підприємств промислової фармації [8, с. 28].

Формулювання мети статті, постановка завдання. Мета публікації – висвітлити тенденції сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти.

Завдання: визначити провідні тенденції розвитку сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти відповідно до інноваційних процесів та актуальних проблем розвитку фармацевтичної галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. На межі XXI ст. фармацевтична галузь України включає фармацевтичну науку, освіту, промислову фармацію, оптовий і роздрібний сегменти вітчизняного і зарубіжного фармацевтичного ринку, на якому позиціонують українські лікарські препарати, а також імпорт та лікарське забезпечення сучасними ефективними лікарськими засобами зарубіжних фармацевтичних виробників.

Фармацевтична освіта охоплює вищі навчальні заклади I-II та III-IV рівнів акредитації, які здійснюють поетапну професійну підготовку фармацевтичних кадрів відповідно до сучасних регуляторних вимог галузі та впровадження міжнародного досвіду на шляху євроінтеграції. Освітні заклади III-IV рівня акредитації є водночас науковими установами. Відповідно до нового Закону «Про вищу освіту» та Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» з внесеними доповненнями (в редакції від 06.09.2014 р.) освітні заклади III-IV рівня акредитації здійснюють фундаментальні та прикладні наукові дослідження та науково-технічну діяльність.

Необхідно відмітити, що українські університети мають багаторічний цінний досвід освітньої і наукової діяльності та професійної підготовки фармацевтичних кадрів, кращі традиції і стоять біля витоків інноваційного розвитку фармацевтичної галузі. Однак недостатня матеріально-технічна база не дає можливості здійсненню фармацевтичних досліджень відповідно до світового рівня розвитку науки і техніки. Перш за все це проблема

нерівномірного економічного розвитку, існуючих наукових і освітніх комунікацій.

Промислова фармація має достатні ресурси для здійснення прикладних наукових досліджень, впровадження і трансферу технологій відповідно до світового рівня розвитку науки і техніки, що дає можливість створення нових ефективних фармацевтичних препаратів і лікарських форм, ефективного пошуку нових біологічно активних речовин, отже модернізації виробництва, прискореного науково-технічного прогресу та інноваційного розвитку галузі. Водночас науково-дослідні центри та лабораторії фармацевтичної розробки промислового сектору забезпечують якість, ефективність і безпеку застосування фармацевтичних препаратів.

Дослідження нешкідливості, біоеквівалентності, біодоступності, терапевтичної ефективності є першочерговими завданнями підприємств-виробників фармацевтичної галузі.

На сучасному етапі якість промислового виробництва лікарських засобів досягається шляхом впровадження належної виробничої практики (GMP) та міжнародних стандартів (ISO).

Системний аналіз наукових досліджень фармацевтичної галузі в Україні та опублікованих першоджерел у наукометричних базах світового рівня розвитку науки і техніки; порівняльний аналіз розробки і впровадження нових фармацевтичних препаратів і технологій дає можливість констатувати, що Україна протягом 2005 – 2014 рр. стала країною, яка має достатні можливості не тільки для впровадження передових технологій фармацевтичної галузі, а й створення нових ефективних лікарських препаратів та впровадження власних інноваційних технологій, які сертифіковані за вимогами міжнародних стандартів фармацевтичного виробництва. Значно розширився асортимент лікарських засобів вітчизняного виробництва, українська фармацевтична продукція збільшує питому вагу експорту та позиціонування фармацевтичних препаратів на регульованих ринках. Це також підтверджено статистичними даними аналізу інтелектуальної та промислової власності українських наукових установ та фармацевтичних виробників.

Перспективним напрямом фармацевтичних досліджень є нанотехнології, які на сучасному етапі відкривають нові можливості наукового обґрунтування терапевтичної ефективності, створення ліків цільової дії на клітинному рівні.

Біотехнології є не менш перспективним напрямом інноваційного розвитку фармацевтичної галузі, оскільки надають можливості створення лікарських засобів, найбільш ефективних і прийнятних для організму, в свою чергу новий етап синергічного розвитку прикладних та фундаментальних наукових досліджень – інноваційні розробки зумовлюють відповідний рівень хімічного аналізу (високочутлива детекція амінокислот, стандартизація рекомбінантних білків), розкривають людству перспективу щодо створення нових ефективних біопрепаратів, імунобіологічних препаратів, кровозамінників та ін. [4, с. 20]

Постановою Кабінету міністрів України від 22.06.2011 № 725 затверджено Державну цільову науково-технічну програму розробки новітніх технологій створення вітчизняних лікарських засобів для забезпечення охорони здоров'я людини та задоволення потреб ветеринарної медицини на 2011 – 2015 роки. Координатор програми – Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, а МОЗ України виступає одним із державних замовників. Серед очікуваних результатів виконання Програми – створення дослідних зразків та розроблення технологічних регламентів виробництва нових хімічних сполук і люмінесцентних біомедичних діагностичних матеріалів із визначеною біологічною активністю, бактеріальних і вірусних вакцин, препаратів на їх основі, рекомбінантних білків та антитіл, виробництво препаратів, необхідних для запобігання виникненню епідемічних ситуацій та здійснення заходів з протидії біотероризму.

На сучасному етапі український ринок розробки інноваційних ліків дійсно має величезний науковий і технологічний потенціал. Але українському фармацевтичному виробникові слід пам'ятати, що ця галузь сьогодні транснаціональна. На думку науковців, перспективи розвитку R&D-сектора для України полягають якраз у тісній взаємодії зі світовим ринком фармацевтичних інновацій [4, с. 21].

Відповідно всі інноваційні впровадження потребують якісної професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі.

Євроінтеграційні процеси в системі вищої освіти України зумовлюють модернізацію та удосконалення професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів відповідно до соціальних запитів ринку праці та оптимізації конкурентоспроможності на європейському ринку праці. Нові запити фармацевтичного ринку також зумовлюють удосконалення системи професійної підготовки майбутніх спеціалістів фармацевтичної галузі. Для своєчасної оптимізації менеджменту вищої фармацевтичної освіти необхідне систематичне аналітичне обґрунтування модернізації освітніх процесів у вищих навчальних закладах, зокрема вдосконалення системи професійної підготовки спеціалістів галузі, вивчення передового досвіду розвитку фармацевтичної галузі і вищої освіти в галузі в країнах Євросоюзу і в світі, виявлення провідних тенденцій сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти.

Одними з провідних тенденцій сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти є якісна професійна підготовка фармацевтичних кадрів в Україні та зарубіжне партнерство у вивченні та впровадженні досягнень світового рівня розвитку фармацевтичної галузі, можливість впровадження власних інноваційних розробок в освітнє середовище [4, с. 19 – 25], а також модернізація якості освітніх процесів у вищих навчальних закладах [6, с. 59; 7, с. 5; 13, с. 2].

Утворення фармацевтичних кластерів сучасного виробництва лікарських засобів зумовлює цільову магістерську підготовку фахівців фармацевтичної галузі у вищих навчальних закладах, відповідальне ставлення роботодавця і його активну участь у магістерській підготовці, а також укладення та сертифікацію магістерських програм на засадах компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів у контексті фармацевтичних інновацій [4, с.18 – 27].

Вимагають поглибленого вивчення у процесі магістерської підготовки система стандартизації ISO та настанови GMP (належної виробничої практики) у галузі фармацевтичного виробництва інноваційних та генеричних фармацевтичних препаратів.

Однією з тенденцій є введення системи оцінки технології охорони здоров'я (ТОЗ), яка стала однією з найбільш ефективних систем, що використовують практично усі країни Європи, окрім країн СНГ, для обґрунтування пріоритетів у виборі технології охорони здоров'я та прийняття відповідних рішень.

Розповсюдженість систем формування сучасної методології оцінки технологій охорони здоров'я – HTA

(Health Technology Assesment) та адаптованої підготовки сучасних фахівців галузі відображає підвищений попит на достовірну інформацію, яка потрібна для підтвердження ефективності ТОЗ на основі доказової медицини [10, с. 3].

У контексті означеної тенденції набуває значущості доцільність вивчення дизайну доклінічних і клінічних випробовувань інноваційних та генеричних препаратів у процесі магістерської підготовки.

У відповідності до напряму підготовки та спеціальності майбутнього фахівця фармацевтичної галузі постає доцільність вивчення дизайну фармацевтичної розробки інноваційних та генеричних препаратів у процесі магістерської підготовки.

На сучасному етапі якість вищої освіти є також виміром ефективності її організації, отже необхідно здійснювати у процесі професійної підготовки моніторинг якості освітнього процесу на основі кваліметричного підходу [6, с. 59].

Ефективність організації професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі забезпечується належним психолого-педагогічним супроводом процесу професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

Удосконалення системи професійної підготовки ґрунтується на принципах науковості, об'єктивності, системності, цілісності, поєднанні принципів компетентнісного підходу, загальнолюдських, національних та індивідуальних життєвих цінностей в організації освітнього процесу, теорії і практики, навчання й виховання.

Всі компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтичної галузі: професійний компонент; змістово-процесуальний компонент, аксіологічний та рефлексивний компоненти – ґрунтуються на використанні комплексу методів у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтичної галузі у вищому навчальному закладі ми визначаємо як неперервний дворівневий педагогічний процес на засадах аксіологічного, компетентнісного, системного, гуманістичного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, здоров'язберігаючого та валеологічного підходів.

У процесі формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтичної галузі реалізуються педагогічні принципи компетентнісного підходу. Для оптимальної організації педагогічного процесу формування професійної компетентності у процесі підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі у вищому навчальному закладі необхідно визначити її методологічне підґрунтя відповідно до компонентної структури.

Методологічним підґрунтям ефективної організації професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі є: теорія наукового пізнання, що базується на об'єктивності і доказовості; гуманістична і культурологічна парадигми розвитку системи вищої освіти галузі, процесу внутрішньо послідовних кількісних і якісних змін у вдосконаленні професійних характеристик, моральних і духовних сил людини, що забезпечують реалізацію її професійно-компетентнісного потенціалу; аксіологічний та індивідуальний підхід у формуванні якісних професійних характеристик відповідно до ОКХ Галузевого стандарту вищої освіти; системний і діяльнісний підходи як методологічні способи пізнання явищ і процесів у єдності теорії і практики, що забезпечують формування у процесі професійної підготовки готовності до реалізації фахових компетенцій відповідно до напряму підготовки, спеціальності і спеціалізації.

Ефективне поєднання інноваційних форм, методів і засобів, інноваційних педагогічних технологій і методик у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі сприяє удосконаленню її системи у вищому навчальному закладі.

Удосконалення системи професійної підготовки ґрунтується на принципах науковості, об'єктивності, системності, цілісності, поєднанні принципів компетентнісного підходу, загальнолюдських, національних та індивідуальних життєвих цінностей в організації освітнього процесу, теорії і практики, навчання і виховання.

Практичного підтвердження ефективності організації професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі надає тестування сформованості готовності до реалізації фахових компетенцій відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики Галузевого освітнього стандарту нового покоління, введеного в дію на основі компетентнісного підходу та Національної рамки кваліфікацій.

Отже, провідними тенденціями сучасного менеджменту вищої фармацевтичної освіти в Україні є: 1) організація якісної професійної підготовки фармацевтичних кадрів в Україні та зарубіжне партнерство у вивченні та впровадженні досягнень світового рівня розвитку фармацевтичної галузі, можливість впровадження власних інноваційних розробок в освітнє середовище, модернізація якості освітніх процесів у вищих навчальних закладах; 2) утворення фармацевтичних кластерів сучасного виробництва лікарських засобів, яке зумовлює цільову магістерську підготовку фахівців фармацевтичної галузі у вищих навчальних закладах, відповідальне ставлення роботодавця і його активна участь у магістерській підготовці; 3) укладення та сертифікація магістерських програм на засадах компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів у контексті фармацевтичних інновацій; 4) вивчення у процесі магістерської підготовки системи стандартизації ISO та настанов GMP (належної виробничої практики) у галузі фармацевтичного виробництва інноваційних та генеричних фармацевтичних препаратів; 5) введення системи оцінки технології охорони здоров'я (ТОЗ) для обґрунтування пріоритетів у виборі технології охорони здоров'я та прийняття відповідних рішень; 6) введення та поширення систем формування сучасної методології оцінки технологій охорони здоров'я – HTA (Health Technology Assesment) та адаптованої підготовки сучасних фахівців фармацевтичної галузі, надання вичерпної інформації для підтвердження ефективності ТОЗ на основі доказової медицини; 7) доцільність вивчення дизайну доклінічних і клінічних випробовувань інноваційних та генеричних препаратів у процесі магістерської підготовки; 8) доцільність вивчення дизайну фармацевтичної розробки інноваційних та генеричних препаратів у процесі магістерської підготовки; 9) моніторинг якості освітнього процесу; 10) тестування сформованості готовності до реалізації фахових компетенцій.

Висновки. Визначено тенденції прогресивного розвитку вищої фармацевтичної освіти відповідно до інноваційних процесів та актуальних проблем розвитку фармацевтичної галузі. Визначені тенденції в умовах інтеграції в європейський освітній простір надають можливості ефективного використання менеджменту освітнього процесу, досягнення максимальної ефективності процесу професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі адаптації до вимог ринку праці.

Перспективами подальших розвідок у напрямі досліджень є визначення компетентнісних характеристик та кваліметричних показників для здійснення комплексної оцінки якості освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі.

Список використаних джерел:

1. *Аннєнкова І.* Моніторинг якості освіти у ВНЗ: кваліметричний підхід. / І. Аннєнкова // Витоки педагогічної майстерності.

Збірн. наук. пр. Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Серія «Педагогічні науки». – Полтава, 2012. – Вип. 10. – С. 9–15.
2. *Богданова О. Е.* Образовательная деятельность как условие реализации компетентностного подхода / О. Е. Богданова // Инновации в образовании. – 2009. – № 7. – С. 11 – 23.
3. *Віктopов В.* Основні критерії та показники якості освіти / В. Віктopов // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 54 – 59.
4. *Воскобойнікова Г. Л.* Інноваційний розвиток фармацевтичної галузі в Україні на початку XXI ст.: аналітичний огляд / Г. Л. Воскобойнікова, В. В. Довжук // Формування Національної лікарської політики за умов впровадження медичного страхування: питання освіти, теорії та практики: матер. III всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 12 березня 2015 р. / ред. кол.: А.С. Немченко та ін. – Х.: вид-во НФаУ, 2015. – С. 18 – 27.
5. *Головенко М. Я.* Філософія фармацевтичних новацій / М. Я. Головенко // [Електронний ресурс]. – Вісник НАН України, 2012, № 3. – С. 59 – 66. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vnanu_2012_3_6.pdf
6. *Дмитренко Г. А.* Стратегічний менеджмент: цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу : навч. посібник / Г.А. Дмитренко – К.: МАУП, 1996. – 140 с.
7. Побудова систем управління якістю освіти вищих навчальних закладів / [Л.М. Віткін, С.М. Лаптєв, Т.В. Фініков, С.М. Піддубна]. – К.: Таксон, 2009. – 564 с.
8. *Пономаренко М. С.* Хронометричний аналіз незавершених законотворчих ініціатив з фармацевтичного права / М. С. Пономаренко, О. С. Соловйов, Ю. М. Григорук // Формування Національної лікарської політики за умов впровадження медичного страхування: питання освіти, теорії та практики: матер. III всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 12 березня 2015 р. / ред. кол.: А.С. Немченко та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2015. – С. 28 – 39.
9. *Терепищий С.* Ціннісні орієнтири стандартизації вищої освіти України / Сергій Терепищий // Часопис «Вища освіта України». – 2011 р. – № 2. – С. 33 – 40.
10. *Формування* національної лікарської політики в умовах кризового стану економіки України / В. П Черних., А. С. Немченко, В. М. Назаркіна та ін. // Формування Національної лікарської політики за умов впровадження медичного страхування: питання освіти, теорії та практики: матер. III всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 12 березня 2015 р. / ред. кол.: А.С. Немченко та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2015. – С. 3 –17.
11. *Curriculum for Excellence* [Електронний ресурс] / The Curriculum Rewiew Group. – Edinburg : Scottish Executive, 2004. – 19 p. – Режим доступу : http://www.scotland.gov.uk.
12. *OECD.* The Definition and Selection of Key Competences: executive summary. 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http:// www.oecd.org /dataoecd/47/61/3507036 7.pdf.
13. *On the Concrete* Future Objectives of Education and Training Systems: report from Educational Council to the European Commission, Brussels, and 14 febr. 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://register. consilium.eu.int/pdf/en/01/st05/05980en1.pdf.
14. *Ruchen D. S.* Key Competencies for a Successful Life and a Well-Functioning Society / Dominique Ruchen. –2003. Hogrefe & Huber Publishers, Germany. – 206 p.
15. *Smith M. K.* Competence and Competency [Електронний ресурс] / Mark Smith // The Encyclopedia of Informal Education, 2005. – Режим доступу: http://www.infed.org/biblio/b-comp.htm#

УДК 378.14:[504+613]

Дрожик Л.В., Щербак І.М.

ІНТЕГРОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті розкрито обґрунтування інтегрованого підходу у процесі формування еколого-валеологічної компетентності майбутніх учителів. Охарактеризовано онтологічну сутність таких наук як екологія та валеологія. Розглянута інтеграція як один з головних шляхів оновлення змісту еколого-валеологічної освіти. Приділено увагу введенню інтегрованих курсів з еколого-валеологічною проблематикою, які сприятимуть вдосконаленню предметної системи, поглибленню взаємозв'язків та взаємозалежностей між дисциплінами. Наголошено на еколого-валеологізації природничих курсів шляхом уведення у програми інтегрованого еколого-валеологічного компонента, який дозволить сформувати у студентів узагальнене уявлення про навколишній світ та здоров'я людини, мислити власними категоріями, зіставляти узагальнені висновки з конкретними явищами.

Ключові слова: методологія, інтеграція, інтегрований підхід, еколого-валеологічна компетентність, майбутній учитель.

Дрожик Л. В., Щербак И. М. Интегративный подход к формированию эколого-валелогичнои компетентности будущего учителя

В статье раскрыто обоснование интегрированного подхода в процессе формирования эколого-валеологического компетентности будущих учителей. Охарактеризованы онтологическую сущность таких наук как экология и валеология. Рассмотрена интеграция как один из главных путей обновления содержания эколого-валеологического образования. Уделено внимание введению интегрированных курсов эколого-валеологической проблематикой, способствующие совершенствованию предметной системы, углублению взаимосвязей и взаимозависимостей между дисциплинами. Отмечено эколого-валеологизации естественных курсов путем введения в программы интегрированного эколого-валеологического компонента, который позволит сформировать у студентов обобщенное представление об окружающем мире и здоровья человека, мыслить собственными категориями, сопоставлять обобщенные выводы с конкретными явлениями.

Ключевые слова: методология, интеграция, интегрированный подход, эколого-валеологическая компетентность, будущий учитель.

L. V. Drozhyk, I. M. Shcherbak. Integrated approach to the formation of eco-valeological competence of future teacher

The article reveals the essence of the application of the integrated approach in the process of forming eco-valeological competence of future teachers. Characterized ontological essence of such sciences as ecology and valeology. Considered integration as one of the main ways to update the content of eco-valeological education. Attention is paid to the introduction of integrated courses with eco-valeological issues that will contribute to the improvement of the subject system, deepen relationships and interdependencies between disciplines. Emphasized the eco-valeologization of natural courses by putting integrated eco-valeological component into the programs that will allow forming a generalized idea about the environment and human health, to think their own categories, to compare the findings with specific events.

Key words: methodology, integration, integrated approach, eco-valeological competence, future teacher.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Одним з провідних в еколого-валеологічній освіті стає компетентнісний підхід, який спрямовує зусилля на формування особистості майбутнього вчителя з високим рівнем еколого-валеологічної компетентності.

Еколого-валеологічна компетентність передбачає поєднання екологічних та валеологічних знань з особистим

Збірник наукових праць
Херсонського національного технічного університету

Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології

№ 1(12), 2015 р. Заснований 2009 р.
Засновник – Херсонський національний технічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію серії КВ №17297-6067ПР від 17.12.2010,
видане Міністерством юстиції України

Збірник наукових праць
«Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології»
Вип. 1(12). – Т. 3.

Науковий редактор – В.Г. Бутенко
Відповідальний за друк – Д.С. Грінь
Комп'ютерна верстка та дизайн обкладинки – О.С. Анокіна

Підписано до друку 26.06.2015 р.
Формат 69×84 1/8 Тираж 100 пр.
Ум. друк. арк. 13.72.

Видавництво ПП «Олді-плюс»
e-mail: oldi-ks@i.ua
73033 м. Херсон-33, а/с № 15

Надруковано в ПП Грінь Д.С.
з готових оригінал-макетів
e-mail: dimg@meta.ua
Ліцензія сер. ХС № 2 від 16.08.2000 р.
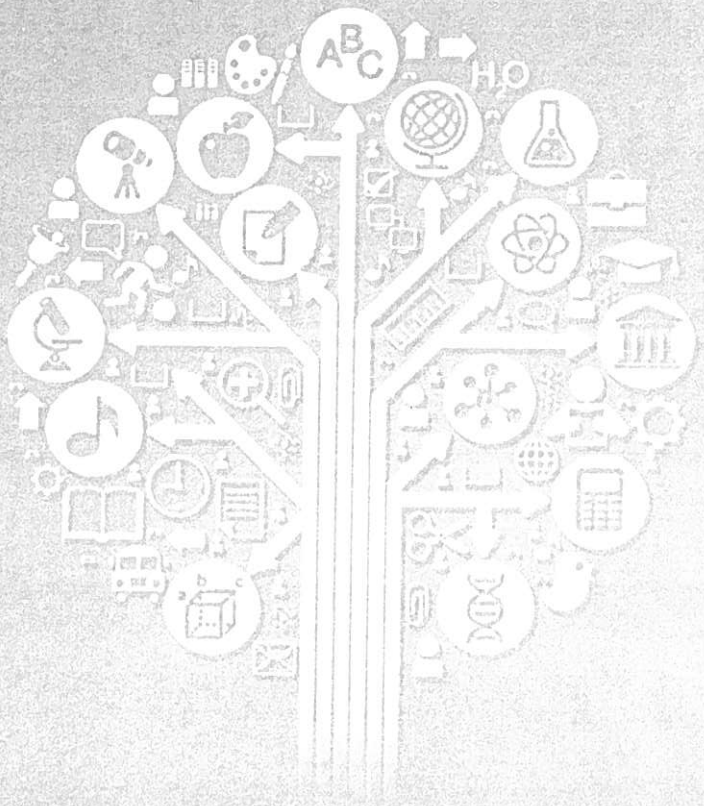
Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології